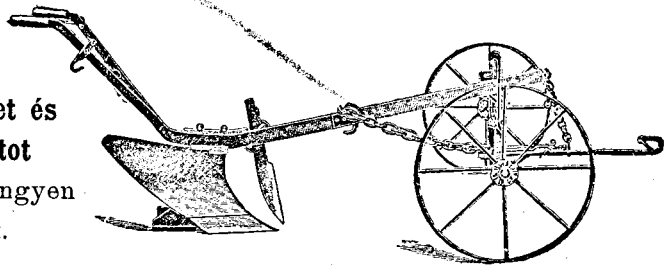

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hírneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében
minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak.

Árjegyzéket és
áránlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyára raktára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utcza 68. 1266

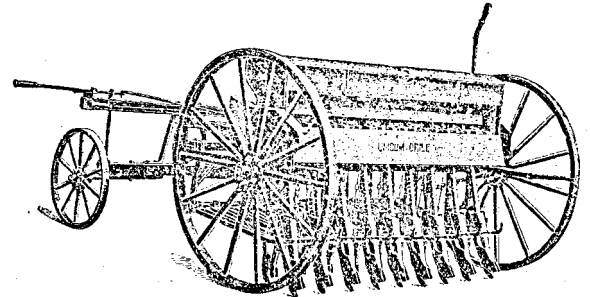
A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott

„UNICUM DRILL“

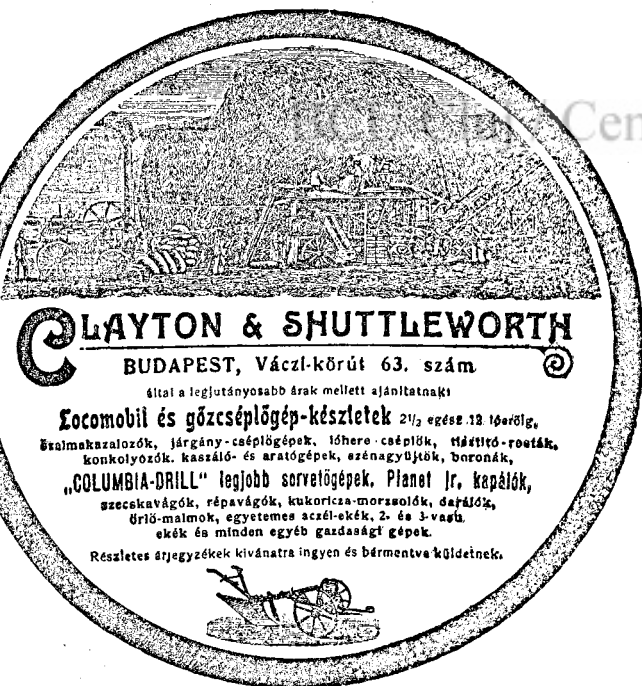
(sik és hegyes talajnak)

sorvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

Főről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 20,000-nél több ily gép adatott el. — Ábrás leírással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

Által a legutóbbi árak mellett ajánlatotok

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
Északkezelők, járgány-cseplőgépek, lóheró-cseplők, háttíró-rosták,
konkolyozók, kaszálo- és aratógépek, ezénagyűjtők, boronák,
„COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
szecsekavágók, répvágók, kukorica-morszók, daráló,
őrítő-malmok, egytetemes aczel-ekék, 2. és 3-vasú
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

1242

Májerszky Barnabás gépgyáros Nyiregyházán

készít sok évi tapasztalatok nyomán mint specialista

Viznyomásu olajsajtókat,

Olajmagzúzókat egyszerű s több hengerrel,

Olajmagpörkölőket gőz- és tüzfűtésre,

Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kapcsolatos minden berendezést.

Eddigi kivétel **120 telep** üzemben. 1093

HERMANN E.

VARRÓGÉPEK!

Varrógép és kerékpár nagy raktára
Kolozsvár, Egyetem-utca 6.

Ujjonnan berendezett mechanikai műhelyemben minden mechanikai javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Egy valódi családi Singer varrógép himzőkészülékkel ellátva 30—50 forintig. Egy karikahajós 65—80 forintig. Egy Central Bobbin 86—90 forintig. Eredeti Howe C. Wheeler & Wilson. D. 12, Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. A varrógépek kedvezménye: Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.

Gépeimért 10 évig felelek.

Egy új kerékpár angol villával 70—90 forintig. Kerékpár köpeny 4—6 forintig. Kerékpár tömlő gumi 2 forint. 30 krtól 3 forintig. Kerékpár csengő 35 krtól 1 forint. 50 krtól 5 forintig. Kerékpár acéllámpa 2 forint. 50 krtól 5 forintig stb.

Csakis készpénzért. 1109

A szemétkben is kincsset lelhetnek mindazok,

akik megismerkednek az országsherte elismert, kitünő szerkezetű és legolcsóbb, eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító gépek és rosták sokoldalú előnyeivel. — Sziveskedjen vagyonygyűtés céljából ezen kiváló magyargyártmány legujabb ingyen árjegyzékét kérni:

Kalmár Zs. utóda

különleges terménytisztító gépgyárából, Kódmezővásárhelyről, melynek áttekintése után tisztában lesz Ön a dolog valódiságával.

1274

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve!

Léber Gyula első erdélyi sodrony-szövetfonat, kerítés és ruganyos acélsodrony ágybetétek gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439. szám.

Olcsó kerítések! Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, úgymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez gépfonatait, disz-kerítéseit és diszkapuit,

továbbá pince, padlás, felsővilágossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták, szén, kocsz, kavics, porond válogatáshoz, szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok) 1168.

Clichéket
 mindennemű nyomatványhoz
 szíves és fekete kinyomatásra
 pontosan és olcsón
 készíti
Fischer Spör
 Budapest
 IV. Kossuth-térség 26. szám
 Minden megrendelésre pontosan
 kiszolgálunk

KASS ANTAL

aranyozó üzlete Deák F.-utca 9. sz.

Aranyozó műhelyében készít új képkereteket, tükörkereteket. Consolokat, szalou-asztalt, függöny-tartókat. Mindenféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett.

Régi keretek újboli aranyozását jutái nyos árban készíti el. Továbbá templom-aranyozásokat új oltár készítését, rajz szerint, régi oltárok újboli aranyozását a legjobb ciszolt arannyal jutányos árban, felelősség mellett elvállal. Oltár gyertyatartókat, feszületeket, jó tiszta, tartós arannyal, aranyosáért felelősséget vállal.

Becsés megrendeléseit kérve,

teljes tisztelettel

Kass Antal

aranyozó.

1270

Megvételre keresek

jó dézsabeli

munkásnak való

TURÓT,

bármily nagy mennyiségben,

czim és az ár megjelöléssel kérem

a kiadóban küldeni.

1276

Kérje

ingyen és bérmentve a karácsonyi könyvpiacról szóló nagy katalógusomat, amelyhez előszót

Szomaházy István kitűnő írónk írt.

Megtalálható benne a modern irodalom teljes sorozata és az összes ajánlható ifjúsági irodalom.

Szilágyi Béla könyv-, zeneműkereskedése és antiquariuma

BUDAPEST, IV., Károly-körút 26. szám.

Most jelent meg! Willy

1251

neves francia író legújabb műve

János herceg szeretője,

Regény eredeti francia képekkel, 3 kor.

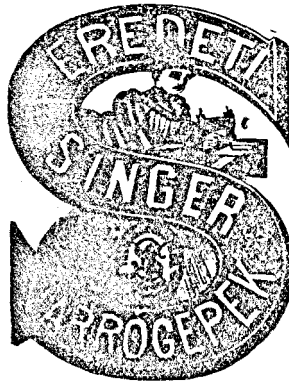
A francia könyvpiac ezidei legnagyobb sikere!

Páris 1900. Grand Prix! (328. sz.) Páris 1900. Grand Prix!

Eredeti Singer-varrógépek házi használatra

és minden ipari célra.

Nagy tartósság! Egyszerű kezelés! Magas szolgáltatási képesség!

Ingyenes oktatás a divatos műhímzésben is. — Varrógépekhez való elektromotorok minden nagyságban. Különleges varrógépek zsákvarrásra, zsáktömésre, zsákfoltozásra és szegésre. Erőhajtány berendezések a legújabb és legbevéltabb szerkezetben.

Temesvár
1891.
Aranyérem!

Debreczen
1894.
Aranyoklevél.

Singer Co.

varrógép részvénytársaság,

Kolozsvár, Jókai-utca 3. 1132

Brassó, Kapu-utca 23. szám. Maros-Vásárhely, Széchenyi-tér 55. szám. Agrár bank-épület. N.-Szében Vasút-utca 5. sz.

Első magyar ruggyanta bélyegző-gyár és véső-intézet

Geduldiger Hugó

vésnök,

BUDAPEST,

Váci-körút 17. szám.

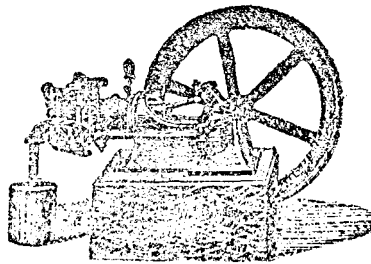
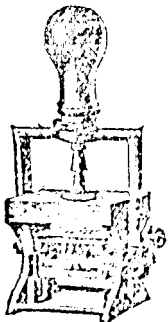
Ajánlkozik

ruggyanta és rézbélyegzők, pecsétnyomók zsáksablonok, állatjelző-bélyegzők stb. elkészítésére.

Mintalapok ingyen.

Vidéki képviselők kerestetnek.

1101.

Dénes B. Budapest, VI., Váci-körút 61.

BRAUNER és KLASEK utóda PLEWA E. mérnök cs. és kir. szab. gép- és motorgyárának magyarországi vezérképvisellete és raktára.

Legújabb rendszerű BENZIN-, GÁZ-, PETROLIN- és GŐZ-MOTOROK 2—100 HP. Benzin- és Petrolin-lokomobilok 2—20 HP.

Ugyanezen motorok szívógáz-berendezéssel ellátva az üzemi költséget lényegesen és óránként 2—3 fillérral leszállítják. — Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1249. II.

— Szolid vidéki képviselők alkalmaztatnak. —

Jutányosan eladók:

— Százados marha-

mérlegek,

1500 klg. hordképességű erős vaskorlattal, 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles;

— Szekér hidmérlegek,

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlylyal, 4 méter hosszú, 2 méter széles

Becserélek:

6eska marhamázsákat új marhamérlegekre Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett. 1040

DÉNES MANÓ mérlegműszerész,

BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
1/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

**Az előfizetéseket
kérjük megújítani!**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Kolozsmegyei szakosztály. <i>Virilis.</i>	17
Ujabb tapasztalatok a cukorrépatermesztés terén. <i>Varga Kalmán.</i>	18
Draga gazdasági épületekről. <i>Ugron Zoltán.</i>	20
Az előbbi kiállítások és a XIV-ik erdélyrészi tenyésztéskiváltás tanulságai. IX.	20
Kapargáló tyúkok. <i>Geltch Lajos.</i>	21
Egyleti élet:	
Meghívó.	21
Vegyes közlemények.	21
Hirdetések.	

Lóhermagot

(1002.)

(Vörösherét),

Lucernát, és egyáltalán

Gazdasági magvakat

legmagasabb
napi áron **VESZ**

Mauthner

Ödön

cs. és kir.
udvari

magkereskedése

Budapest,

VII., Rottenbiller-utca 33. sz.

Ajánlatok, melyekben a mennyiség is ki-
tüntetendő, minták kíséretében kéretnek.A cég árjegyzékeit kívánatra ingyen és
bérmentve küldi.

Kolozsmegyei szakosztály.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet decemberi választmányi ülésén két jelentőségteljes határozatot hozott. Az egyik az volt, hogy Erdély gazdasági egyesületeit szélesebb köröket érdeklő mezőgazdasági és főleg közgazdasági kérdések közös tárgyalására és megvitatására szellemi kapcsolatba hozza és mint azt a szolnok-dobokai vármegyei gazdasági egyesület »Értesítő«-je nagyon helyesen mondja: »ezáltal az erdélyi vármegyék legmozgékonyabb, leginkább rátermett és a közért tenni kész gazda elemeit óhajtja a választmányában összehozni és ez által az erdélyi részek valódi és elvitázhatatlan gazda-érdekképviseletét még áldozatok árán is megteremteni, másrésztől . . . ott, ahol szükség van rá, az ébresztgető szerepére vállalkozik.« Magam is azt hiszem, hogy ez volt az E. G. E. célja és ha minden gazdasági egyesület ilyen józanul, a közügyek szeretetének olyan magasabb nézőpontjáról ítéli meg ezt az ügyet, mint a szolnok-dobokai gazdasági egyesület hivatalos lapja teszi, akkor az E. G. E.-nek ez a helyes terve mégis sikerülni fog; pedig — nyíltan bevallom — bármennyire pártoltam is az eszmét, sikerültét csak reméltem, de nem hittem. Ma, a legkitűnőbb erdélyi vármegyei gazdasági egyesületnek lapjában kidomborodó fölfogása után már hinni is kezdek.

De hát én nem ezzel, hanem a másik határozattal akarok itt foglalkozni. Azzal a másikkal, amely egy Kolozsvármegye területére szóló szakosztály alakítását mondotta ki. Mennyire üdvös, mennyire szükséges volna egy ilyen szakosztály — azt igazán csak mi tudjuk, akik ebben a megyében és mindig a nép között vagyunk. De — mint a jegyzőkönyv idevonatkozó pontjánál olvasom — az elnökséget azzal bizta meg az eszmét helyeslő választmány, hogy a törvényhatósággal lépjen érintkezésbe hozzájárulásának megnyerése végett. Itt is egész őszinteséggel konstatalem, hogy az én fölfogásom szerint a szakosztályt előbb nyelbe kellett volna ütni s a törvényhatóság aztán jött volna vele ügyis. Amikor aztán hallottam, hogy Kolozsmegye közgyűlése milyen

örömmel karolta föl az eszmét és ígérte meg pártolását, akkor beláttam, hogy így van jól.

Már most az E. G. E. kezdeményezésére, a törvényhatóság támogatásával minél előbb működésben szeretném látni ezt a fiókegyesületet, vagy szakosztályt. Mert — nem vádképpen mondom, hanem csak konstatálni akarom — hogy Kolozsvármegye gazdáira (s itt a parasztgazdálkodókat értem minnenekelőtt) az a bizonyos tizenkettődik óra, amelyben végső pusztulása nem hirtelen összeomlásban, hanem folyamatos bomlásban bekövetkezne — már erősen közel van. Bejártam Erdélyt szélteben-hosszában, aktákból, meg — uram bocsá! — még a statisztikából is tanulmányoztam gazdaságát; de én úgy találtam, hogy Kolozsvármegyénel mezőgazdaságilag elhanyagoltabb és hátramaradottabb megyéje nem igen van Erdélynek. A tótok meg a rusznyákok földjét nem ismerem, de azt tudom, hogy a tót ott keres magának pátriát (vagy legalább is keresetet), ahol jobb s a rusznyákok meg ott segíyezi az állam Egánnal meg Kazyyval.

Az állam. »No, végre eljutottunk megingt egyszer az államhoz« — mondja majd nem egy olvasó. Hát igen: itt lennének. De hát kérdezem én, tisztelt olvasó: hol láttad te az államnak túltengő protekcióját Kolozsmegye mezőgazdaságánál? Mit adott gazdáinknak? Mit csinált nekünk? Mivel támogatta nálunk a »kisembereket«? Én is ellensége vagyok annak, hogy az államtól várjunk mindent, tátott szájunkba potyogó sült galambot; de én azért azt mondom, hogy aki adóban megadja az államnak, ami az államé, annak az állam meg jó törvényekben, jó intézményekben adja meg, ami az adófizetőé. No, és miután nálunk majdnem az egész adó a gazdák erszényéből térül ki, talán nem méltánytalan dolog, ha azt is kutatjuk, hogy az állam meg ezért mit térít meg. Kutatom, kutatom; de akármennyi legyen is az adóhátrálék, mégis csak azt találok, hogy igazság szerint az állam »tartozik.«

De eltértem kissé tárgyamtól. Térjünk vissza hozzá. Azt mondtam, hogy kiscgazdáink kegyetlen rossz állapotban vannak. Én

Borvédő 6 korona.

Dr. Molnár István-féle tökéletesített, nikkelezett rézhengeres

Borvédők,

melylyel csapon járó borokat megvirágoztás, ecetesedéstől biztosan megvédhetünk.

Továbbá borszivattyúk, prima ruggyanta bortömlők, pasteurizáló- és szűrőgépek, palaczkkozó, palaczkdugaszó és kupakológépek, borospalaczkok parafadugók, különböző színű palaczkupakok és minden egyéb pinczefelszerelési gépek s cikkek leg-

jutányosabban szerezhetők be a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. k., Alkotmány-utca 31. szám.

nem hozok most föl példákat, nem is citállok statisztikai számokat, de hivatkozom azokra, akik más vidékről csöppentek ide, vagy akik éppen hazafiasságuktól vezéreltetve le tudják tenni a lokálpatriotizmus rózsaszínű szemüvegét, hogy a mi köznépünk gazdálkodása nem elavult-e, nem ázsiai-e, hogy a földjét jobban munkálja-e, mint nagyapja, akinek szintén az a föld adott kenyeret, hogy nem gazt, meg boldobuzát vet-e abba a földbe, hogy annyi és olyan állatot tart-e, amennyit lehetne és kellene tartania, hogy annyért adja-e el terményeit, mint amennyit érnek, hogy azt termel-e, amit a legjobban megfizetnének, hogy nincs-e a falusi uzsorásoknak meg a városi takarékoknak kezének munkája, nyomorult földjének legalsó kavicsrétege is lekötve. Hát akik mindezt nem hiszik, azoknak bizonyítékokkal is fogok szolgálni, ha kell.

És ez a mi népünk nemcsak szegény, de boldogtalan is, legalább a magyarja az. A mi szerencsénk az, hogy a nyomorúságból való kitörekvésük közben nem veszik a vándorbotot kezükbe, mint a székelyek, vagy ezen törekvés sikertelenségének érzetével nem ölik el magukban a jobbra való vágyódást, mint az oláhok a pálinkával. Ámbár ez az utóbbi már magyarjaink között is kezd terjedni. És alig lehet kétkedni benne, hogy a kivándorlás szelleme is mihamarább meg fogja őket szállni.

Nagy és szép hivatása van tehát a kolozsmegyei szakosztálynak; de nagy és kemény fába vágja fejszéjét. Magyarot és oláht kell a modern kor munkája számára megnyerni és minden községben meg kell keresnie a bajok forrását. Tudom, hogy milyen nehezen megy a parasztot a kitaposott nyomról letéríteni; de meg kell találni a módját és szívós munkával kell belé csöpögtetni a tudást, a saját érdekének felismerését. Ha a betű meg a beszéd nem hatnak, tettek és áldozatok árán kell ezt megtenni. De nem elég a jobb termelésre ránevelni, hanem biztosítani kell, hogy munkájának hasznától se uzsoráskodás, se jogtalan erőszakoskodások, se hamiskodások el ne üthessék.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet fölvetette az eszmét, a törvényhatóság fölkarolta, birtokosok, gazdatisztek, papok, tanítók bizonyára ott lesznek az első hadsorbán, mikor az eszme testté lesz, mikor a szakosztály az ő munkálkodásukat fogja segítségül hívni. Hiszen — mint a koszos klasszikus író mondja — »az emberi dolgok között nincs semmi, a mi kitűnőbb, a mi értékesebb lenne, mint az a munka, a mit embertársaink javára végeztünk«.

Virilis.

Ujabb tapasztalatok a cukorrépa termelés terén.

Irta: **Varga Kálmán** gazdai tanint. tanár.

Egyoldalú gazdálkodást folytatunk és ez a nagy hibánk. Egy termelési ágra — a gabona-termelésre — támaszkodunk. Ennek szembe-szökő hátrányai nemcsak államgazdasági, hanem mezőgazdasági szempontból is nagyon érezhetővé váltak és nagyban siettették a termelést a gazdasági válság felé s mi tagadás, bizony igen sok gazdára rá nehezedett e baj s már alig bírja a küzdelmet.

Az orvoslás céljából egyike a leggyakrabban hangoztatott irányoknak, hogy termeljünk ipari növényeket, termeljünk cukorrépát, alapítsunk cukorgyárakat stb.

Ez úton kívánják sokan az egyoldalú gabona-termeléssel járó nagy kockázatot kisebbiteni s a magyar gazda jövedelmét valamennyire biztosabbá tenni. Az ajánlott módok azonban sok esetben nem helyes úton mozognak s ebből magyarázható meg az a több ízben feltűnt jelenség hogy a cukorrépa-termelés felkarolása által számos gazda nemhogy javított volna valóságos helyzetén, hanem ellenkezőleg, teljesen belemerül az örvénybe; mert ahelyett, hogy komolyan számon vette volna a cukorrépa-termelés sikerének tényezőit, azokat figyelemre se méltatta, miáltal önmaga idézte magára leginkább a válság egész súlyát

A jövedelmező cukorrépa-termelés *elengedhetetlen termelési feltételei közé tartoznak a következők*: Éghajlat tekintetében röviden megjegyezhetem, hogy a répa a fejlődés első időszakában, meleg és nyirkos, a növekedés vagyis a gyökér képződési időszakban csapadék dús s az érési (cukorképzési) időszakban pedig, verőfényes, szárazabb klímát igényel. Általában mi azt állíthatjuk, hogy pl. e vidék éghajlati viszonyai bár szélsőségek felé hajlik, lehetővé teszik a cukorrépa termelését.

A mi a cukorrépa talaját illeti, megemlítem azt, hogy minél nemesebb valamely kultúr-növény-féleség, annál nagyobb igényt támaszt a talaj iránt. A cukorrépa ideális talaja a mélyrétegű, jól művelt, humus és mészből nem szegény, erőteljes, középkötött vályog talaj, tehát olyan talaj, ahol a gazdának eddig a legjobb cukorrépája termelt. Igen kötött agyag talajon ne termeljünk répát. Bár nem ritka esetben igen nagy termésünk lehet az agyagon, de a répa minősége többnyire oly rossz, hogy a gyárak nem igen akarják beváltani, sok esetben kénytelen a gazda állataival feleltetni Német gazdák homok talajon is sikerrel termesztik a répát. Pedig a homokon a répa nem jól érzi magát, mert az túlságosan laza és tápanyagokban rendesen szegény, a nedvességet is rosszul konszerválja. A németek azonban minden eszköz mozgósításával a homokon is szép sikereket érnek már el.

A talaj és éghajlati viszonyok tekintetbe vétele mellett igen fontos tényezőként szerepel a *belterjes gazdasági üzem, a megfelelő forgó tőke, olcsó és elegendő munkaerő és a közlekedési viszonyok*.

A *belterjes* gazdasági üzem a cukorrépa-termelésénél csaknem elengedhetetlen. Vegyük csak számításba azt, hogy a répa-termeléssel együtt jár a mély művelés meghonosítása, az igaerő növelése, a termelt növények változatosága, az istálló és műtrágya-félék nagyobb mérvű alkalmazása, több haszonállat tartása; ezekkel mind számot kell vetni, ha a répa-termelésre térünk át.

E felsorolt tényezők világosan bizonyítják, hogy bizony ide *megfelelő forgótőke* is szükséges.

Somogy megyében ismerek egy uradalmat, ahol a saját viszonyaik mellett teljesen okszerűen extenzív módon gazdálkodtak. Főszűly a gabona-termelésre és az állatnevelésre, gulyamarha tartásra fordított. A kaposvári cukorgyár felépítése után, 5 600 hold cukorrépát vetettek anélkül, hogy egy fogattal is szaporították volna az iga-állományt. Előállott tehát azon eset, hogy amíg a cukorrépát hordták, elmulasztották az őszi vetéseket, elkéstek vele, vagy igen felületesen végezték el és így az eddig biztosan, bár keveset jövedelmező gabona-termés is rizikó alá esett, a répa, meg állatok adása éppen nem adott jövedelmet, mert a talaj munkája nem adatott meg kellőképpen. Ezt az uradalmat a cukorrépa-termelés csaknem teljesen tönkretette volna, ha ismét vissza nem térnek tisztán a gabona-termelés üzemére. Tehát a szállítási viszonyok, nemkülönben a *kézierő* kellő mennyisége, csaknem a legnagyobb fontossággal bírnak a répa-termelés sikerében.

A répaszállítás nehéz kérdését jelesül oldotta meg a szent-agáti báró *Biedermann-féle* uradalom. Répahordás idejére annyi tarka, járomba törött tinót vettek, legjobban a horvátországi vásárokon, hogy a míg a rendes igaerő az őszi munkákat teljesítette, szántott, vetett, azalatt az új ökrökkel behordatták az összes répájukat. A nagy munka után a fiatal tarka ökröket hizóba kötötték és jó részét a cukorgyárból visszakerült répaszelettel oly eredményesen felhizlalták, hogy a cukorrépa behordás munkája ingyenbe volt, de sokszor még szép nyereség is fölülmaradt.

A cukorrépa-termelés sikeres keresztülvitelénél az legyen a legnagyobb gondunk továbbá, hogy a répanak jó helyet biztosítsunk *a forgóban*.

A répa előveteményétől megkivánjuk, hogy az ideje korán kerüljön le a talajról, ezenkívül szükséges, hogy ne vonja maga után a répa-élősdiek felszaporodását. E tekintetben a *nematódák* azok, melyek különös figyelmet érdemelnek. Mint elővetemények tekintetbe veendő a gabonafélék kö-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat **felmondás nélkül fizeti vissza.**

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

zül a búza, rozs és árpa. A zab a nematódák elterjedésére való tekintettel, ne legyen a cukorrépa előveteménye, mert a nematódák a zab gyökérzetén is tenyésznek. A kapások közül igen megfelel a tengeri. A takarmánynövények közül a herefélék, szóval a pillangós virágú, nitrogén gyűjtő növények ne szolgáljanak előveteményül, mert a szerves nitrogénrészek ottmaradásával a nitrogén igen megsaporodik, ami a cukorrépa minőségére hátrányosan hat.

Olyan gazdaságokban, ahol nagy területeken vetik a répát, legajánlatosabb forgó a *Norfolki négyes forgó*. 1. répa, 2. árpa lóherrel, 3. lóher, 4. búza. Ilyen forgót látunk a cukorgyári gazdaságokban, de már igen elvétve. A zselizi (Bars megyében fekvő) uradalom is a norfolki négyest használja és kitűnő sikereket ér el vele. E forgó szerint a zselizi uradalomban 25% répa van, ami ott nem kevesebb, mint 1000 holdat tesz ki. A répa forgás összeállításánál még az a megjegyezni valóm van, hogy lehetőleg oda törekedjünk, hogy 4 esztendőnél korábban ne kerüljön ugyanarra a talajra répa. Répa után a talaj elég gyommentesen, lazán és jó erőben marad vissza, tehát igényesebb gabonafélét vethetünk belé. Jó sörárpa vidéken sörárpat, az Alföldön, a hol a búza fontosabb termés, búzát iparkodnak vetni, ha a répa kiszedése idejekorán megtörténhetik.

Rá térek a répatermelés legfontosabb tényezőjére, a *talajelőkészítésre*, a melytől úgyszólván függ a termés sikere. Nincs is olyan kulturnövényünk, amely a talajelőkészítés iránt oly igényes volna, mint a cukorrépa, amely a jó munka végrehajtása nélkül alig nyújt valamire való termést, míg a jó munkát úgy meghálálja, mint talán egy kulturnövény sem.

A cukorrépa normális fejlődéséhez mélyen lazított, morzsalékos strukturájú talajt szeret. Az ily módon előkészített talajban a tápanyagok eloszlása egyenletes, úgy hogy a répa gyökérzete könnyen megtalálja és felhasználhatja a tenyészet minden időszakában azt a tápanyagot, melyre szüksége van.

Ha a talaj túlságosan tömött, ha az altalaj nincs porhanyitva, ez megakadályozza a répa gyökérzetének a mélyre hatolását, megakadályozza a répa normális fejlődését.

A talaj előkészítési munkálatok részben ősszel, részben tavasszal hajtának végre. Az őszi munkálatok az elővetemény szerint módosulnak. Hazánkban a cukorrépat legtöbb esetben búza után vetik. Ilyenkor a buzatarlót aratás után lehetőleg gyorsan fel kell szántani, mert később a talaj annyira kiszárad, hogy eredményes munkát végezni nem lehet. Ámbár a gabona behordása idején az ígás állatok igen elvannak foglalva, a tarlószántást a répa táblán még se mulasszuk el.

Sok gazda sajnálja a tarlót feltörni, sajnálja a tarlólegelőt. Igaz, hogy nem kell érte pénzt kiadni, de azért mégis a tarló legelő a

legdrágább legelő, megfizeti az árát a gazda az elmaradt jó termésekkel, mert bizony az alacsony átlag terméseknek jórészt az elmaradt tarlószántás az okozója.

Sekély tarló szántás és hengerezés után úgy marad a föld egész őszi. Az őszi vetések után következik a mély szántás, amelynek igen nagy fontossága van.

A cukorrépa a mély szántás iránt sokkal igényesebb, mint akármely más kulturnövény; a cukorrépa gyökéralkatánál fogva az olyan talajon, melynek termőrétege sekély, a hol nem hatolhat a földbe elég mélyen, egyáltalán nem diszlik; gyökere a rendes alaktól eltér, szétágazik, a mi a feldolgozását megnehezíti, megdrágítja.

A mély mivelés azonban nem csupán a répa gyökérzetére előnyös, hanem a talaj fizikai tulajdonságaira is igen jó hatású: a nedvesség jó elosztását és a túlnedvesség elvezetését elősegíti, biztosabbá teszi és neveli a termést, mert a tápanyagok eloszlását és abszorbeálását elősegíti.

Hogy a mély őszi szántás mily előnyökkel jár, példát idézek az udvardi uradalom feljegyzéseiből

Udvardon éppen 20 éve termelnek cukorrépat. Az első 10 esztendőben D. 10 M. jegyű Sack ekével szántottak 20—25 cm.-nyi mélységre. 10 évi cukorrépatermés átlaguk 115 métermázsa magyar holdankint. Ujabb 10 éve földjeiket gözekével szántják 40—45 cm. mélyen, tavaly összeá litott átlagszámítás szerint az udvardiaknak gözeke mivelés mellett 165 métermázsa cukorrépa termésátlaguk van, ami tisztán a mély mivelés javára irandó.

Figyelmet érdemlő eljárás az is, és kivált akkor ajánlatos, ha az altalaj rossz összetételű gyenge talaj, amelynek a felhozatala éppen nem kívánatos, ha az őszi mélyen szántó eke után *altalaj-túrót* járatunk.

Az altalaj-túró alkalmazása még azon esetben is ajánlatos lesz, ha pl. rátérünk a cukorrépatermelésre, de eddig csak 20 cm.-re szántottuk földjeinket. Ilyen esetben helyes eljárás lesz az, ha 20 helyett az első évben 25 cm-re szántunk és a 25 cm. alatt lévő réteget még vagy 10—15 cm-re az altalaj-túróval porhanyítjuk. Egyszerre 10—15 cm-nyire az ekével lemenni igen nagy hiba lenne.

Az ősszel mélyen szántott földet tavasszal azután legtöbb esetben ismét megszántani nem lesz szükséges. Ha a föld jól áttelel és nincs össze nyomva, úgy tavasszal csupán porhanyításra lesz szükség, ami gruberrel, extirpátorral végzendő.

A talajelőkészítő munkálatoknál meg kell jegyezni, hogy abban az esetben, ha a répa friss trágyás földbe kerül, a trágyát már a tarlóra kell széttergetni s alászántani, nem helyes eljárás esetleg a keverőszántásra hordani és legkevésbé lesz helyes, ha a mély szántás előtt hordjuk ki a trágyát, mert a trágya nem

fog oly mélyen levegő hiányában fölbomlani. Legnagyobb hiba, ha az istálló trágyát a répa alá csak tavasszal hordjuk ki, amely egyrészt megnehezíti a tavaszi munkát, másrészt csökkenti a répa minőségét, mert a trágyában lévő sok *szerves-nitrogén* a cukortartalom képződését megakadályozza.

Már pedig az legyen a főtörekvésünk, hogy a trágyázás által a termésmennyiség emelésénél a répa minőségében apadás elő ne álljon. Ezt azonban elérni nem könnyű dolog. Azt minden gazda tudja, hogy az istállótrágya mind a három fontos tápanyagot t. i. a foszfort, káliumot és nitrogént tartalmazza és így az istálló trágyázással eleget tehetünk a cukorrépa kívánalmainak. A legtöbb cukorgyáros azonban az istállótrágya közvetlen alkalmazását a répa alá nem engedi meg.

Pedig a gyárosoknak, bizonyos eljárások betartásával, nincsen igazuk. Mert, ha ugyanis a trágyát, mint már előbb említettem, a tarlóra hordjuk és az hamarosan föld alá kerül, a felbomlás és korhadás a répa vetés idejéig készen lesz. A gyárosok jogosan csak a trágya tavaszi kihordását és alászántását kifogásolhatják, mert az téves, hogy ez minden körülmények között káros a gyárosra nézve, mert a cukorrépa minőségét a talajba hozott nyers nitrogén igen megrontja, de káros ez a gazdára is, mivel a répa rovarellenségei alszaporodására a tavaszi trágyázás igen kedvező, no meg aztán úgy elszaporodik a répa sássa, hogy a kapálás munkáját igen megnehezíti és drágítja.

A cukorrépa termelésnél az istálló trágyával szemben az egyoldalú trágyaféléknek nagy jelentőségük van. Különösen a foszforsav trágyák — a tenyészet legfontosabb idejében a fiatal növény fejlődésére — kiválóan hatnak.

Foszforsav-trágyák közül a szuperfoszfát alkalmazása legajánlatosabb, mert mint tudjuk, a szuperfoszfát gyors hatású trágya és így olyan növények alá alkalmazható legnagyobb eredményvel, a melyeket ugyanazon évben aratjuk, a mikor vetettük.

A tapasztalat tehát azt bizonyítja, hogy a szuperfoszfátot a répa magjával egyidejűleg kell elszórni, bár ilyen esetben utóhatásra nem számíthatunk. A nitrogén-műtrágyák közül a chilisalétrom alkalmazása sok korlátba ütközik, mert a gyárosok rendszerint eltiltják. Ebben sincs teljesen igazuk. Újabb tapasztalatok szerint a chilisalétrom igenis alkalmazható különösen fejtrágyaként. A répa növekedésére kiváló jó hatással van és Maercker vizsgálatai szerint csak olyan chilisalétrom lesz kártékony hatású a répa növekedésére és cukortartalmára, a mely sok *perklorátot* tartalmaz, tehát a chilisalétrom perklorát tartalmát okvetlen vizsgál-tassuk meg, míg alkalmazásba vennők. Az pedig már teljes bizonyossággal állítható, hogy ha a salétromot, mint fejtrágyát alkalmazzuk, sokkal jobban érvényesül, ha kizárólag vetés előtt szórjuk szét. Mert ha vetés idején alkalmazzuk

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: esontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Mária Valéria-u. 7. sz., a hová a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

a salétromot, akkor annak egy jó része mig a növény a fejlődésre jutott volna, hogy azt felhasználhassa, lemosódik a talaj mélyében, miután a talaj a salétromot nem abszorbeálja. Ebből aztán láthatjuk, hogy mennyire indokolt az, ha a salétromot nem egyszerre, hanem háromszorosan adagban adjuk a talajnak és pedig vetéskor, 1-ső kapálás után, 2 ik kapálás után.

A jövedelmező cukorrépa termést a talaj-előkészítés és a trágyázás helyes véghezvitelén kívül a vetőmag minősége is nagy mértékben befolyásolja.

E tekintetben sajnos a magyar gazda már tehetetlenül áll, a vetőmag minőségének megállapítása a gyáros kezében van.

Tagadhatlan igazság, hogy minden kultúr-növény termése nagyon függ a vetőmag minőségétől, ebből önként következik, hogy a cukorgyárosnak első kötelessége legyen a gazdának jó minőségű s annak a vidéknek leginkább megfelelő répamagot beszerezni. De ezt a jóakaratot finánciális okoknál fogva nem minden cukorgyárosnál konstatálhatjuk, mert ők az úgynevezett *magdeburgi normát*, a mit zsinór-mértékűl állítottak fel a német répamagtermelők és gyárosok, — el nem fogadták. *Mi is az a magdeburgi norma?*

A cukorrépa-mag-termelésnél és forgalomba hozatalánál igen sok visszaélés jelentkezett, a melyek rendszeren a gazdára nagy anyagi veszteséggel jártak.

A sok visszaélés megszüntetésére létesített a magdeburgi-norma, a mely szerint a cukorrépa-magnak *nedvessége 15%-nál több nem lehet, 100 répamag-gomolyának legkevesebb 150 erőteljes csirát kell hajtani, a melyből 5 nap alatt legalább 100, hét nap alatt 125 csirának kell mutatkozni; a csirázás 14 nap alatt véget érjen, 1 kiló répamag legalább is 70,000 csirát szolgáltatson; 100 maggomoly között legfeljebb 20 lehet csiraképtelen és végül hogy a mag 3%-nál több tisztátalanító anyagot ne tartalmazzon.*

Ezt az üdvös mértéket a mi gyárosaink nem fogadták el, ők az olcsóbb magot keresik, a mit megbízható tenyésztőnél nem igen kaphatnak. Így lévén a dolog, a gazda és gyáros viszonya nálunk mindaddig, mig a magot a gyáros szállítja, jóra nem fog fordulni.

Legideálisabb állapot az lenne, ha hazánk jó répatermelő vidékein magtenyésztő és vetőmagtermelő gazdaságokkal bírna, a mi azonban még késik.

Drága gazdasági épületekről.

Irta: Ugron Zoltán.

Gazdasági épületeknél a célszerűség az első szempont és — nézetem szerint — azt hivalkodás tárgyává tenni nem lehet, mert legyen egy gazda szegény, vagy gazdag, örömet a gazdálkodásban csak akkor lelheti, ha az kifizeti magát.

Kertészet, ló lehet gyönyörködtető költség, de a végén is a mezőgazdaság nem játék és ha azt némelyek annak tekintik, nem szabad, hogy gazdasági lapokban és szakmunkákban ez a fölfogás méltánylásra találjon.

Pedig ezt találok a „Köztelek» karácsonyi számában, valamiképpen a »Mezőgazdasági Szemle» januári füzetében, előbbi a rohonczi uradalom tehén-istállóját ismertette, az utóbbi meg a magyar-óvári gazdasági akadémia sertés-ólját — pardon — palotáját.

Az elsővel nem akarok hosszabban foglalkozni, bár meglehetősen berendezési hibákat látok rajta; de hisz az privát ember kedvtelűsége s így csak azt konstatálom, hogy a »mintá»-nak nevezett istállóban egy tehén helye 282 koronába áll s így neki 5%-al 14 korona 20 fillér palotabért kellene fizetnie, ha ez az istálló nem kívánna tatarozást és örökös lenne s így amortizáció nem kellene.

No hát ez rentabilis tehenészet nem lehet.

A második eset már inkább érdekel, mert a magyar állam pénze van elpocsékolva haszontalanul ott, hol gazdákat nevelnek.

Nos kérem, azt én el nem fogadhatom, hogy az államot mint pazarlót mutassuk be tanítási célból — de még a szemet sem szabad ott elszoktatni, mert félni lehet, hogy azok a fiatal emberek komolyan veszik — s ha az életben még megközelítőleg hasonló körülmények közé sem jutnak, kedvüket veszítik.

Engem gazdasági üzemtanra Kühn tanított Halléban, hol közpénzekből ezeket költötték kísérletekre, de nem azt próbálták meg, hogy a Vereskereszt kórházban megélne-e a disznó, hanem inkább azt tették kísérlet tárgyává, hogy melyik a legegyszerűbb és olcsóbb épület, melyben haszonnal lehet tenyészteni.

E katedrán azt hirdették, hogy az épületnek a célnak megfelelően kell építve lennie, de még a 30 éven felüli tartósságra sem kell áldozni, mert az kamatozatlan pénz és ennyi idő multáig a gazdálkodás annyit változik, hogy a legnagyobb előrelátás mellett sem lesz már célszerű.

Ez nem azt teszi, hogy egyes gazdaságokban csinos épületek létre ne jöhessenek vagy mindenütt egyforma legyen az építkezési módja.

Más építkezést enged meg egy tenyész-állat-istálló, melynek drága tenyészanyag eladása sok időre biztosítva van. Mászt egy tehenészet fejős állatokkal, mászt egy gulya mely igás állatokat hoz létre.

Sertésöl is különbözőképpen kívántatik; egyszer malacozó mangalica-kocára. kétszer malacozóra, vagy egy nyugati fajta sertésre, mely két évben ötször 50-80-at szaporodik.

Többet engedhet meg magának egy gazda, ki 2½% tőkével gazdálkodik, mint aki 5%-os amortizációs kölcsönrel dolgozik, hát még a 8%-os váltó mi más gazdálkodást kíván. Előbbi kettő még a csinosra is áldozhat, utóbbi éppen semmit.

Mérvadó az építkezésnél a személyzet drága- vagy olcsósága. Olcsó ember olcsó épületben nagyon egy eredményre jut a jövedelmezőségnél, mint hol áldoztunk a drága ember miatt az áttekinthetőségre és munkakímélésre.

Azt azonban, hogy egy kocza 5%-el számítva az építési költséget, 29 korona 83 fillérért lakják évenként, soha alá nem irom.

Már most kérek egy kevés figyelmet, ez az óriási mértékben drága, 10647 koronába kerülő épület nem tökéletes, nem célszerű tancélra, csak olyanformán szolgálhat, mint a hibás ló ábrája, de semmi tekintetben sem követésre buzdítóan.

Padlója egészben rovátkált cement, a mi nem tisztább, mint egy agyag padló, ha sokat nem mossák. Már pedig hogy télen a hideg vízzel folyton locsoljunk, az nem okosság. E célra rég kipróbált anyag a Klinger-tégla, mely nem csúszós, tisztán tartható és meleg.

Kutrica és cement és hideg, tehát minden megvan téve, hogy a gyöngye malacnak káros legyen, ezt már ott is át látták s valami piszok farácsokat raktak bele.

Hát miért nem fakockát, mely dezinficiálható? De miért nem agyagot, mely felújítható? Kilenc pár tizenyolc korona a parafa boltzat, már pedig a padlás nem használtatik. Miért nem vályog, mikor az kellő vastagságban melegebb?

Folytathatnám ezt így tovább; de miért, mikor a hiba ott van főképpen, hogy 18 koca fér bele, már pedig 30 mangalica a minimum, a mi a kondászt kifizetheti.

Yorkshire nem tehető bele, mert nagy hidegbe semmi gondoskodás nincs melegítésről — de meg az évi szaporuléka ebben az épületben el nem fér.

Egészítse ki minden praktikus gazda ezeket, elolvassa a lapszámokat; én pedig maradok annál a nézetnél, hogy gazdaságnál a pénz-pocséklás tilos és megjegyzem magamnak, hogy drága épület is lehet rossz.

Az előbbi kiállítások és a XIV-ik erdélyrészi tenyészállatkiállítás tanulságai.

XI.

A cikk előtt említett indítvány a következő volt: „Erdély legnevezetesebb állattenyésztői képekkel illusztrálva az E. G.-ban irásának le“. E végből egy szerkesztő-bizottság küldetett ki.

Igen nevezetes eseménye volt még az év kezdetének az a felterjesztés, melyet az egyesület igazgató-választmánya ez év január hó 14-én tartott üléséből a baromfitenyésztés fejlesztése érdekében tett a földmivelségi miniszteriumhoz, melyet már azért is fel kell itt említenem, mert a *m. kir. állattenyésztési felügyelői állások szervezését* ennek keretében kérte az Egylet, mig másrészt jól megindokolva keretét adta annak a tevékenységnek, melytől hazarészünkben a baromfitenyésztés, valamint a baromfi- és tojáskivitel fellendülését akkor remélni lehetett.

Szinte ennek következményeként tekinthető az is, hogy a kiállítási szakosztály április hó 26-án tartott ülésében egy baromfitenyésztési bizottság alakítását határozta el.

A május hó 30-án tartott ülésben már az eladó állatok nyilvántartására szolgáló könyvek bemutatattak és azok ismertetése, szétküldése elhatározott. Ugyancsak itt tudomásul vétetett a használati lovak díjazására kidolgozott tervezet is.

Az augusztus hó 4-én tartott ülésen bemutatott a m. k. földmivelségi miniszteriumnak az állattenyésztési egyesületek létesítése ügyében kibocsátott leirata, melynek részletes tárgyalására augusztus 27-re egy értekezlet összehívása határozott.

Ezt az ügyet a többi fontos kérdésekkel együtt a kiállításra bejött gazdákkal együtt tárgyalta a szakosztály és pedig részben a kiállítás megtekintésére szintén megjelent gr. Bethlen András elnöklete alatt.

A IX-ik állatkiállítás program szerint augusztus 28-án nyílt meg. Magáról a kiállításról, illetőleg az ott bemutatott állatok minőségéről, a tenyésztés terén elért haladásról szakszerű ismertetés nem jelent meg, de a kiállítás lefolyása alatt történt mozgalmak méltók a felemlítésre, miután azok élen nem kisebb egyén, mint gróf Bethlen András, az akkori földmivelségi miniszter állt.

A miniszter augusztus hó 29-én érkezett meg Kolozsvárra Tormay miniszteri tanácsos

SÁRGA KRISTÓF fehérnemű és vászonraktárában Kolozsvárt, Deák-Ferenc-u. (Belközép) 3. sz.

A legnagyobb választékban és a legjutányosabb árban kaphatók:

Férfi, női és gyermek fehérneműk és harisnyák.

Különlegességek: dus választék minden kivitelű divatos férfi és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kezek-lök- és finom zsebkendőkben.

Elvállal kiházasítási vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműk pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legmagyobb figyelem fordítottik.

Szőnyegek minden fajtában és minőségben, u. m.: szalonn-, fali-, futó-, ágyelibe-, és pamlagszőnyegek továbbá valódi **Linoleum** minden szélesség és nagyságban.

Valódi késmárki **lendamasztasztalmü 25" gyári áron alól kapható.**

Hazai pokróczok, utazó- és gyapju-takarók a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Amerikai önműködő ablak-függönyök (roletták) minden nagyságban kaphatók!

1003.

kisérétében. Az E. G. Egylet testületileg tisztelt nála, mely alkalommal Szabó József egyesületi elnök a következő és az erdélyrészi viszonyokat feltáró üdvözlő beszédet mondta:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!
Kegyelmes Uram!

Az erdélyrészi országos gazdasági egylet tagjaival, midőn szerencsém van Nagyméltóságodnál tiszteletünket tenni, üdvözölni, legmélyebb hálás köszönetünket nyilvánítani, hogy Nagyméltóságod magas látogatásával szerencsétlenül méltóztatott, engedje meg, hogy ezen köszönetünk kiterjedjen arra is, a mit ezen rövid másfél év alatt mióta ezen kiválóan földmives ország legfontosabb tárcáját — a földmívelést — átvette, már is tapasztalhattunk mi erdélyrészi Nagyméltóságod részéről: érdekeink hathatós támogatását, a nélkül, hogy e miatt külön kívánságainknak, külön állásunk separatisticus tendenciájával vádoltathassunk; hisz miniszteri széke elfoglalása alkalmával nyilvánította Nagyméltóságod: „Magyarország nagy feladatának, nemzetközi hivatásának akként felelhet meg, ha összes részeinek ereje kifejtésre jut és ha az egyes részek jogosult érdeke az egész ország jól felfogott érdekét képezi.” — Már pedig ezen erdélyi rész geographiai helyzeténél fogva is a legelmaradottabb volt, a hátramaradásának egyik legfőbb oka a birtokviszonyok rendezetlensége volt; gazdasági egyletünk ez érdekekben sokszor hangoztatta kérését és Nagyméltóságod hathatós támogatásának köszönhetjük, hogy ma ezen érdek, az állami előlegezések és a kataster részére a felmérési költségek visszatérítése által tetemesen elősegített.

Ez országrész gazdasági legelső hivatása az állattenyésztés fejlesztése; a kiállítások hatnak ennek buzdítására, e téren is az eddigénél fokozottabb támogatásban részesültünk s reméljük, hisszük s tiszteletteljesen kérjük Nagyméltóságodat, hogy ennek előmozdítására egyletünk által tett kérelmünk az erdélyi faj téhon telep nagyobb mérvű felállításával legközelebb megvalósuland; nem különben a Nagyméltóságod által kezdeményezett állattenyésztési szabályrendelet is tetemesen hozzájáruland az általános kisbirtokosok közötti tenyésztés fejlesztésére.

Nem különben az erdélyrészi gazdáknak és birtokosoknak szükségük van földmives iskola létesítésére és alkalmazására. Nagyméltóságod méltóztatott az algyógyi földmives iskola felállítását által érdekünket e tekintetben is előmozdítani.

Országrészünk éghajlata nagyon kedvező a kiválóan izletes gyümölcsstermelésre, ennél fogva a külföld fokozottabb mérvben keresi fel piacunkat és a kereslet emelkedik, ha mentől több és jobb egy minőségű kerül eladás végett a piacra; egyletünk e téren éveken át hozott tetemes áldozatainak vég-eredményét Nméltóságod segítette elő — közteinkünk átvételével, lehetővé tette a jól kezelt anyag rendkívüli olcsó, esetleg díjtalan kiadásával a gyümölcsstermelés fokozását.

Ezen nevezetes eredmények bátorítanak, hogy a jelenlegi európai közgazdasági átalakulás alkalmánál a kereskedelmi szerződések

megkötésénél is, Magyarország nyugat és kelet felőli érdekei Nméltóságod hathatós támogatásával már a jövő évben kedvező megoldást nyerendek; mert nagy szükségünk van az árak consolidálására, hogy az állam közszükségletei miatt fokozottabb mérvben felmerülő adóterhek, a jövedelmi források emelése és egyenletes biztonsága által elősegíthessék.

Mindezen már is elért tények és remények hatása alatt, midőn gazdasági egyletünk és a vidéki egyletek jogosult, méltányos és az állam pénzügyei által teljesíthető kéréseinket magas, hathatós pártfogásába ajánljuk — részünkről minden kitelhető támogatásunkat felajánlva, kívánom, hogy Nméltóságod soká a haza javára éljen!

E beszédre Bethlen miniszter a következő nagyhatású és gyakorlati elveinél fogva kiváló fontosságú beszéddel válaszolt:

Tisztelt elnök úr, tisztelt barátim!

Igen köszönöm eme meleg elismerő szavakat.

Higgyék el, hogy igen jól esik, hogyha a közpálya, mely gyakran, de mondhatni, mindig, tövisekben gazdag, gyümölcsöket is terem. S legkedvesebb gyümölcsök azok, melyeket e percben szedek, midőn hivatott részről elismerésben részesül törekvésem. Hogy önöknek a támogatása mellett, önökkel együtt igyekszem megoldani a gazdasági fejlődésre fontos kérdéseket, legyen jele az is, hogy a politikai elfoglaltság miatt rövidre szabott szabadságidőmet megszakítva igen messziről jöttem, hogy lássam a kiállítást, mely remélem, az erdélyrészi állattenyésztés emelkedésének újabb örövendetes bizonyítéka leend, de jöttem főleg azért, hogy önökkel együtt, kik a dolgokat közelből látják, a szükségleteket érzik, megbeszéljem ama tennivalókat, melyek a gazdasági életben most fontossággal bírhatnak.

Igen nagy súlyt fektetek az egyletre és arra különösen, hogy ennek vezérfiaival karöltve működjem. Nemcsak a rokonszenv és bizalom, mely önökkel egybefűz, vonz ide, hanem mélyebb oka is van és ez az a két momentum, mely gazdasági fejlődésünkben mindenesetre figyelmet érdemel.

Az egyik ok ama gazdasági tapasztalatokban rejlik, amiket itt szerezní lehet. Azon gazdasági tapasztalatok fontosak, melyeknek iniciatívái ha visszapillantunk az elmúlt 20—30 esztendőre, felette tányúságosak. Ugy látjuk, hogy igen sokan azok közül, kikben erős volt az iniciativa, nem voltak képesek sikerre vezetni a kezdeményezést s törekvésük nagy részben nem végződött kellő eredménnyel. Esetleg önhibájukon kívül történt, hogy nem érhettek el sikert, nem ismerhették az akadályokat, melyek útjukban állanak, de tényleg munkásságuk nem szerencsésen végződött s kevesen vannak azok akik a 20 év előtti időkben valamely kezdeményezésre vállalkoztak s azt kezükbe ragadták, ezután gazdasági eredménnyel és nemcsak erkölcsi sikerrel dicsekedhettek volna. Ezért bármily üdvös legyen a kezdeményezés, ezek a példák eljeshethetik a vállalkozókat.

A második (s ez nemcsak erdélyi, hanem speciális magyar jellem), hogy könnyen felbuzdulunk, könnyen rohanunk vállalkozásokkal

ismeretlen terekre, hanem a kezdeményező útján, ha egy-egy akadállyal találkozunk, visszariadunk. Nehezebben felbuzduló nyugot-európa népeknél ellenben ha fellép egy-egy kezdeményező, egy eszmével, megkísérti és nem riadva vissza semmiféle akadályoktól igyekszik sikerre vezetni. S csakis így érthetőek el kellő eredmények. Jól tudjuk, hogy egy kérdés megoldása annyi tényezővel van összekötve, hogy csekély hibák néha semmivé teszik, azért telyes siker csak több lankadatlan kezdeményező törekvése által érhető el.

Sok példa bizonyítja, hogy nálunk egy-egy kezdeményezés, habár az alap gondolata helyes volt is, ha csak a kivétel valamely részében is akadálylyal találkozik, kudarcot vall s az ügy elvész.

S ha ezekből a tapasztalatokból következtetéseket vonok s kérdem, hogy miképen legyenek a szerepek a különböző tényezők között, melyek a kezdeményezés után siker elérésére közreműködhetnek, elosztva, hogy a kormány a társadalommal s a sikert biztosító tényezőkkel együtt haladva, azt tényleg létrehozzák: megtalálom a szerepeket, melyeket úgy az egyiknek, mint a másiknak az ügy előnyére el kell vállalni.

Ezek között a szerepek között a gazdasági egyletnek a feladata meglátolni, megfontolni, hogy mely teendők azok, melyekkel kezdeményezéseket lehet tenni úgy, hogy a vállalkozás haszonnal járjon, a másik feladat az, hogy ha a kezdeményezés megtörtént, ne engedjék lankadni az erőket, mik közreműködnek a létesítésben, de sőt mindenha buzdítsák és támogassák.

Ez az a mi reménnyel tölt el. Remélem, hogy az összesített munka által, az erők egyesítése után a haladás fejlesztésében, az ország e fontos részében, a szeretett Erdélyben is képesek leszünk a gazdasági életet telyes virágzásra juttatni.

Gyakran és helyesen hangsúlyoztatik, hogy a gazdasági haladás az, mely az országnak politikai súlyát is biztosítja, erősíti. Mire való ábrándozni oly tervekkel, melyek kívül esnek a megvalósíthatás keretén, midőn a mezőgazdasági fejlődés biztosítja nekünk mindazt az előnyt, a mire szükségünk van.

Kifejezést adtam azon ohajtásomnak s örömmel tölt el, hogy viszhangra talált, hogy a mostani kiállítással kapcsolatosan itt értekezlet tartassék, melyen megbeszéljük a fontos teendőket s hogy mik azon tényezők, a melyek megbeszélésére törekednünk kell az erdélyrészi gazdasági élet haladásainak biztosítására.

Örvendek, hogy számosan jöttek az értekezleten való részvevésre. Elhozattam a miniszterium egyik tekintélyes szakemberét, hogy figyelme legyen az előadandókra s a kívánalmakkal, és szükségletekkel legyen alkalma közelebről megismerkedni. Kifejezést adok azon örömmnek, hogy az egyesület buzgó szakfőriaik itt együtt láthatom, kiknek támogatására azon munkában, mely előttünk áll, számítok s kik a munka sikerét hivatva vannak biztosítani. Örvendek, hogy ily tekintélyes testületet találók itt, mert remélem, hogy így az értekezlet nem üres ceremonia lesz, hanem sikerre vezérlő munka. Ujólá üdvözlöm önöket! (Folytatjuk.)

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resicza mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen téglyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított azél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített leveleim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőnyeim: „Agraria” Budapest,

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen káldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Melyik tyúk kapar és melyik nem kapar?

Búbos tyúkom ide hallgass,
Kis kertemben ne kapargass,
Ha kivágod a virágot,
Gonosz búbos majd megbánod;
Megkergetünk, még is fogunk,
Nagy fazékba belé dugunk,
Megkoppasztunk gonosz pára,
Még is eszünk vacsorára

(Szász K.)

Bizony bosszantó is az, ha a tyúkok valami féltettebb növényt megcsipkednek — ki kaparnak.

Ha tetten is éretnek — no van aztán nagy ribillió. A ház apraja-nagyja fut, seprűvel kergetik a tyúkokat, még némelyik kap is egyet a seprűvel és mégis — egy őrizetlen pillanatban már ismét ott vannak a tilosban. A hol a baromfinak elég nagy bozótos legelő, trágya és szemétdomb áll. rendelkezésére, hol kedvére kapargáljon avagy a porban fürödhesék, ott ritkábban fordul elő azon eset, hogy mindegyre a tilosba tévedjen.

A bozótban, a trágya- és szemétdombon könnyebben és nagyobb mennyiségben találja fel azon változatos táplálékot, rovarokat, kukacokat, melyre a tojás-hozam tekintetében oly nagy szüksége van s mely mellett úgy a tojása, mint a húsa oly izletessé válik. Különösen a tojás-hozam miatt szükséges, hogy a tyúkok kaparjanak, hogy folyton mozogjanak. A mely tyúkok sokat kapar, sokat mozog, annak tojás-hozamáról nem is panaszkodhatunk. Ép ezen okból a tilosban találhatók rendszeren a legjobb tojó-tyúkok, melyek aztán az okozott kár miatt, a mint a kis versecske is mondja: »nagy fazékba« vándorolnak. Hogy az ilyen jó kaparó tyúkoknak megölése nemcsak az illető gazdának, de sőt baromfi-tenyésztésünknek is nagy kárára szolgál, az már bizonyos.

Hogy a tyúk kaparjon, sokat mozogjon szükséges az egészség fenntartása céljából is. Egy jó kaparászó tyúk soha se válik unalmában tollevővé.

Az »Erdélyi Gazda« múlt évi számában »Plymouth tyúk« cím alatt egy cikk jelent meg, melyben a többi tyúk-fajtákat illetőleg összehasonlítás tételével a Plymouthal és a cikk írója azon végeredményt vezeti le, hogy: ez az a fajta, mely a többi fajták felett a tenyésztésben előnnyel bír. Különösen azon tulajdonsága kötötte le figyelmemet, hogy: *nem kapar*. A mi egyetlen magyar fajtánk, az erdélyi kopasz nyaku érdekében mely ugyancsak kapar — vélem szükségesnek a Plymouthnak azon fajtabeli állítólagos jó tulajdonságát, hogy: nem kapar, egy másik oldaláról is megvilágitani. A tyúk fajtákat be szokták osztani testi méreteik szerint is és e szerint vannak kis testűek, közepes testűek és nagy testűek. Kis testű mindazon tyúk, mely 300 grammtól 1 kilóig terjedő súlyu. Közepes testű, mely 1—3 kiló közti súlyu és nagy testű, mely 3—6, sőt 7 kiló súlyu.

Hogy mely fajták tartoznak a kis, közepes és nagy testűek közé, azt ugyan nagyjában felsorolhatom, de előre megjegyzem, hogy ezen beosztással egyet nem értek, mivel ott, a hol tudás és szakértelem van, azon tenyésztő tetszése szerint tenyésztheti ki bármely fajtát 300 grammnyi csöppstől egész 7 kilónyi pulyka nagyságig. Tehát ugy általánosságban mondhatjuk, hogy kis testűek szoktak lenni az ugynevezett törpe tyúkok, a Chabok, a Bantamok. Közepes testűek a közönséges paraszt tyúkok, az erdélyi kopasz nyakuk, az olasz és francia fajták. Nagy testűek a Dorkingok, a Plymouthok, a Langshanok, az Orpingtonok, a Bráhmák, a Cochinok.

Mindazon tyúk, mely kis testű, ha kapar is, nagy kárt nem okozhat. De 500 grammnyi súlyon alól a kis törpe tyúkok már nem is kaparnak. Legjobban kaparnak a közepes testűek és ismét kevesebbet a nagy testűek, úgy hogy 5 kiló súlyon felül már ezek sem kaparnak.

A kis testűek testők méreteit illetőleg kevés takarmánnyal beérik. A közepes testűek több takarmányt igényelnek ugyan, de ezek nagy részét ép azon okból, mivel kaparnak és éllemesek, egy jó legelőn maguk megkeresik.

A nagyobb testűek már igen sok takarmányt kívánnak és mivel nem kapnak, nem fűgék, nem éllemesek, egészen a kézbe nyújtott takarmányra szorulnak.

Tojás-hozamukat illetőleg — egészséges tenyésztési viszonyok közt — egy kis testű két éves tojó évi tojás hozama: minimum 40—50, maximum 80—100 drb.

Közepes testűé: minimum 150—180, maximum 220—240 drb. Nagy testűé: minimum 40—50, maximum 80—100 drb.

Ennélfogva egy nagy testű fajtát gazdasági vagyis haszon-baromfinak nem nevezhetjük. *Nézetem szerint gazdasági haszon-baromfi — tartozzék az bármely fajtához is — csakis egy közepes testű lehet és részéről a nagy testűek felett még a kis testűeket is előnyben részesítem.*

De térjünk vissza a Plymouth-hoz. Fejtegetéseimből kifolyólag úgy vélem, miszerint helyesen következtetek, hogy az igen tisztelt cikkíró úrnak olyan Plymouthjai vannak, melyek oly nagy testűek, hogy e miatt már nem is kaparnak, sőt már oly lusták, hogy a nekik csemegeszámba menő ribizli-bokorig sem bírnak felugrálgatni, hogy a ribizlit megcsipkedjék — tehát legalább is 5—6 kiló súlyuk kell hogy legyenek. Ha itt megjegyzem, hogy ily testnagyság mellett a tojások 60—80% terméketlen szokott lenni, úgy vélem, hogy a szaporaságot elintéztük. Még az ölyvvel is szembe száll a Plymouth kakas, azt állítja az igen tisztelt cikkíró úr. Lehetséges. De itt bátorkodom megjegyezni, hogy ily testnagyság mellett, midőn már nem is bír kaparni, a kakasok nem szoktak oly vitézek lenni, a miről különben akár mikor meggyőződhetünk, hogy az ily lusta nagytestű kakast még a saját portáján is megveri a szomszédból átrepült közepes testű kócos paraszt kakas is és a Plymouth hölgyek a vitéz leventének ellent nem állhatván, ez remekül fogja eszközölni, hogy a tojások 50—80%-a terméketlen ne maradjon.

Különben hogy ne kaparjon, oly nagy testűvé nemcsak a Plymouth, hanem a közönséges paraszt-tyúk, az erdélyi kopasz nyaku, szóval bármely fajta is kitenyészthető, ha az illető tenyésztőnek kedve telik benne, hogy ily óriásokkal birjon — de egy fillérnyi haszna se legyen belőlük. Egy jó gazda azonban soha se törekedik arra, hogy olyan óriási állatokkal birjon, melyek már kaparni sem bírnak.

A külföldi fajtákról úgy is elég nagyhangu reklamot hallunk, de már az, hogy a Plymouthnak azon fajta tulajdonsága lenne, hogy nem kapar, hát ezért ajánlatos a tenyésztése, ilyet mostanig még nem olvastam sehol. Még az Orpingtont sem ajánlják ilyen formán, pedig ennek érdekében mostanság ugyancsak ütök a nagydobot.

Mindenki tenyészzen olyan nagyságu, színű és fajtájú baromfit, a milyen neki legjobban megfelel, legjobban tetszik, de a már kihalófélben levő egyetlen magyar fajtánk végpusztulását mi magunk magyar gazdák ne sietessük az által, hogy idegen fajtákról ajánló sorokat írunk oly fajta tulajdonságról, melyet még az illető fajta előállítója — terjesztője — sem mert annak idején róla írni.

Kolozsvár, 1903. XII./30.

Geltch Lajos.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó. Az »Erdélyi Gazdasági Egylet« igazgató-választmánya 1904. évi januárius hó 14-en, (csütörtökön) d. u. 3 órakor — Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségében — rendes ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja

az elnökség.

Tárgyak:

1. November 28. és folyt. december 1-ikf ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Pénztári jelentés.
3. Jelentés a háziipari tanfolyamokról és gazd. előadásokról.
4. Jelentés a kolozsmegyei szakosztály szervezése ügyében.
5. Jelentés a rendezendő általános székelykiállítás tárgyában beérkezett átiratokról és az előértekezlet napjának kitűzése.
6. Kertmunkás képző iskola ügyében küldött bizottság jelentése.
7. Közgyűlés napjának kitűzése.
8. Ülés napjáiig beérkező tárgyak.
9. Esetleges indítványok.

Az irodalmi szakosztály 14-én délután, a vál. ülés után, ülést tart.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kinevezések. A földmivelésügyi miniszter a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893: XXIII. t.-c. 11. § a alpján alakított állandó borvizsgáló szakértő bizottságok tagjaivá az 1904. évre a kolozsvári borvizsgáló bizottságba a következőket nevezte ki, u. m.:

Br. Jósika Gábor, cs. és királyi kamarás, földbirtokost dr. Szentkirályi Ákos, gazdasági tanintézeti igazgatót, Tokaji Lászlót, az erdélyi gazdasági egylet titkárát, Weisz Józsefet, az erdélyi pinceegylet igazgatóját és br. Wildburg Aladár, cs. és kir. kamarás, földbirtokost.

Az állatorvosok vizsgálóbizottsága. A földmivelésügyi miniszter az állatorvosi vizsgáló-bizottság elnökévé Liphay István ny. miniszteri tanácsos, helyettes elnökévé Lestyánszky Sándor miniszteri tanácsost; a vizsgáló-bizottság tagjaivá: Tormay Béla miniszteri tanácsost, Pirkner János országos állattenyésztési főfelügyelőt; Hutya Ferencot, az állatorvosi főiskola rektorát, Rátz Istvánt és Preisz Hugót, az állatorvosi főiskola tanárait, Dubravszky Róbert és Péchy József miniszteri osztálytanácsosokat és Tátray János állategészségi felügyelőt az 1904. év tartamára kinevezte.

Darányi-telep. Tallián földmivelésügyi miniszter elődjére való figyelemből a bábolnardei telepet Darányi-telepnek nevezte el.

A szarvasmarha- és sertés-tenyésztés föllendítése. Tallián földmivelésügyi miniszter körrendeletet intézett a vármegyei törvényhatóságokhoz, amelyben előrebocsájtván, hogy az 1904. évi költségvetéssel a szarvasmarha- és sertésköztenyésztés emelésére a miniszter rendelkezésére bocsájtandó hitel erejéig a fontos tenyésztési ágazatokat az ország minden vidékén a felmerülő szükséglethez képest is lehetőleg egyenlő mértékben óhajtja támogatni: felhívja a vármegye közönségét, hogy az érdekelteket figyelmeztesse, hogy amennyiben beszerzendő apaállataikat árengedmény elnyerése mellett és állami közvetítéssel óhajtának beszerezni, hogy ezen kérelmükkel mielőbb — legkésőbb azonban március hó végéig, az illetékes állattenyésztési felügyelőkhöz forduljanak. Tallián földmivelésügyi miniszter már most figyelmezteti a vármegye közönségét, hogy adományként apaállatot nem engedélyez, sem az állami közvetítéssel elhelyezett apaállatok ára fejében elvállalt fizetési kötelezettségeket sem egészen, sem részben nem engedi el, miért is, ily értelmű felterjesztések mellőzendők.

A székelykiállítás ügyében eddig a következő egyletek, testületek és hatóságok válaszoltak az E. G. E. felszólítására és jelentették be résztvevő szándékukat:

Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egylet, a Székely Társaság Székely-Udvarhely, a Székely Egyesület Budapest, az Udvarhelymegyei alispáni hivatal, a Székely Társaság Sepsí-Szt.-Györgyről, a Városi Tanács

Marosvásárhelyről, a Kereskedelmi és Ipar-kamara Marosvásárhelyről, az O. M. G. E. Budapestről, az E. M. K. E. és a Székely-Udvarhelyi városi tanács.

Az E. G. E. választmánya f. hó 14-i ülésében fogja tárgyalni a bejelentéseket és egyben megállapítja a közös előértekezlet napját is, melyen a székelykiállítás ügye véglegesen realizáltatik. Előre is felhívjuk különösen a székelyföldi vezető tényezők figyelmét az ezen előértekezleten való minél intenzívebb részvételre, nehogy éppen az érdekeltek érdeklődésének csekély mértékén muljék majd a siker.

— **Figyelmeztetés a gazdáknak.** A folyó évi heremagtisztító és olmozó idény egyik szomorú tanulsága az, hogy a lóheremagban a kisszemű arankán kívül nagy mértékben fordul elő a lóheremaggal egyenlő nagyságú s így abból kiválaszthatatlan *racemosa*, aminek jelenléte azután az olmozást kizárja. Néhány év előtt amerikai maggal került a *racemosa* a mi lóheremagunk közé s ez által a mag értékéből 20—25%-ot veszít, mert az utána származó vetésben a *racemosa* nagy károkat okoz. Gazdáink figyelmébe ajánljuk tehát, hogy olyan forrásból szerezzék be csak lóheremagjukat, amelynél már előre ki van zárva, hogy az olmozás alatt amerikai mag s így esetleg *racemosa* is lehessen. Ilyen föltétlenül megbízható mag az, amelyik az Erdélyi Gazdasági Egylet heremagtisztító raktárából olmozással ellátva kerül forgalomba, mert itt a kolozsvári magvizsgáló állomás vezetője legnagyobb szigorúsággal, a *racemosa* mag teljes kizárásával eszközli az olmozást. Megjegyezzük még, hogy hazarészünkben a háromszéki lóheremagot még nem inficiálta a *racemosa*, vagy legalább is csak egészen elenyésző mértékben s így az innen származó mag ajánlható beszerzésre.

— **A gazdasági munkássegítő-pénztár elterjedése.** A gazdasági munkás- és segítő-pénztár elterjedését élénken tanúsítja az a körülmény, hogy az év első három napján ezeret meghaladó rendkívüli tag lépett be az emberbaráti, a kis egzisztenciákat biztosító pénztárba.

— **A gyümölcsstermés Szolnok-Dobokában.** Mint e vármegye gazdasági egyesületének Értesítője legújabbán közlése, a szolnok-dobokai vasuti állomásokról a múlt év december közepéig elküldött *almamennyiség* 250 vasúti kocsiakománnyal volt s ebből 180 mm. *must-alma*. 70 mm. pedig *csemegealmaként* került forgalomba. A teljes kocsiakománnyban kiszállított alma főleg a következő városokba küldetett: Kattovitz, Lemberg, Berlin, Chemnitz, Leipzig, Reichenbach, Breszlau, Frankenstein, Reutlingen, Ebersbach, Bécs, Budapest, Ulm, Stuttgart, Schwidnitz stb. Kezdetben az élénken megindult üzletben mustalma mm.-járt 6—7 koronát fizettek, később ellanyhultak az árak, októberben aztán megint javultak. A *szilva*-termés nagyságára is vannak tájékoztató adatok, mely szerint nagybani földékben 16500 hl. szilvacefre, kisüstökön 32,000 hl. ceFRE került kifőzés alá, nyersen elszállítottak 846 mmázsa szilvát.

— **XIV. dési bikakiállítás és vásár.** A szolnokdobokamegyei gazdasági egylet, egyrésztől, hogy a községek erdélyi-magyar fajtájú tenyészbika-szükséglete hosszas utánjárás nélkül, lehetőleg egy helyen legyen beszerezhető; másrésztől, hogy a szükséges számú és szép tenyészbikákat megyei gazdák neveljenek fel és így a tenyészbikák beszerzésére fordítandó jelentékeny összeg a megyei szarvasmarhatenyésztés előnyére ott maradjon *1904. évi február hó 29-én*, hétfőn, a dési orsz. baromvásár előtti napon, Voith Gergely dési szeszgyára udvarán, illetőleg istállóiban délelőtt 9

órákor kezdetét vevő, díjazással egybekötött bikakiállítást és vásárt rendez.

A bikakiállításán bemutatható 1 és 2 éves erdélyi-magyar fajtájú bika, tekintet nélkül arra, hogy kinek a nevelése, vagy kinek a tulajdona. Megjegyeztetik azonban, hogy az *idegen vármegyék területén nevelt és onnan behozott bikák nem díjaztatnak, azok csakis a vásárbán vehetnek részt.* Színes vagy tarka bikák kizáratnak.

A Szolnok-Doboka vármegye területéről származó, legjobb testalkotású, legjobb fejlettségű erdélyi-magyar bikák tulajdonosai 1000 K. részben állami, részben pedig egyesületi díjakkal lesznek jutalmazva.

1 éves bikának az tekintetik, melynek meg van még az összes tejfoga; 2 évesek osztályába az soroztatik, melyél hiányzik már két tejfog.

A bírálatot a gazdasági egyesület által felkérendő szakbizottság az értékszámrendszer alapján eszközli.

A kifejlődött és tenyésztésre eladni óhajtott bikákat a dési állattenyésztési felügyelő még a kiállítás előtt megsejlelni óhajtván, felkéri mindazokat, kik a vásárra ilyen állatokat akarnak hozni, hogy ebbeli szándékukat még a kiállítás előtt jelentsék be.

Meg vagyunk győződve, hogy a dési kiállítás és vásár az idén is kitűnően fog sikerülni; ámbár a február utolsó napján hagyományosan tartani szokott bikakiállítás és vásár idejével összeesvén, ez esetleg csökkenteni fogja a vásárra való fölhajtást.

— **Az első székely tejszövetkezet megalakulása.** Háromszék megye Torja nagyközségében 1903. évi december hó 16-án Szily tejjgazdasági és Lickl áll. állattenyésztési felügyelők közbejvetelével a helybeli és a szomszéd községek birtokosságának élénk érdeklődése mellett megalakult az első székely tejszövetkezet. A szövetkezet, melynek eddig mintegy 100 tagja van 200 üzletrésszel — az 1904-ik év március havában kezdi meg működését.

Szt.-Anna Malátakészítő-vállalat.

Kis-Velence.

Malátacakes minden egyéb liszt hozzáadása nélkül tiszta malátából készült tea- és erőtáp-sütemény.

Malátalikör tiszta malátá-kivonatból készült erősítő és üdítő likör. — A likörök királya.

Malátakeserű tiszta malátából, malátá-kivonatból és a leghatásosabb gyógynövényekből készült páratlan hatású gyomorerosító és étvágygerjesztő.

Malátabrandy tiszta malátából készült erős férfiital. Kitűnő élénkítő és frissítő hatásánál fogva nélkülözhetetlen minden túleröltetés után.

Malátarum valódi jamaikai rummal és tiszta malátával van készítve. Teához a legjobb rum.

Malátakivonat-cukorka tiszta malátá-kivonattal készült s leghatásosabb szer köhögés, rekedtség és hurutos bánat ellen. 1247

Számos elismerés orvostanároktól, orvosoktól és magánfelektől.

Az 1903. évben Londonban a kristálypalotában rendezett nemzetközi élelmiszerkiállításán az első díjjal **GRAND PRIX** lettek kitüntetve.

Kaphatók Kolozsváron Burger Frigyes, Hirschfeld Sándor, Kónya Sándor utóda, Adi László, Zsinszky Antal, Benke Dezső, ifj. Gráf Lőrincz, Marusan Bogdán, Gyulai Jenő cégeknek és a többi elsőrendű fűszer- és csemegeüzletben.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.

brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők
Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készségeggel megadatik. 1032.

A Nagyszébeni Földhitelintézet törlesztéses jelzálogköcsönöket ad

2000 K.-tól kezdő összegekben, mely kölcsönök készpénzben fizettetnek ki és 4, 4¹/₂, 4³/₄ és 5% kamatláb és 3/4% kezelési díj mellett a tőketörlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendők a következő föltételek alatt még pedig minden 1000 K. tőke után fizetendő: 1243

A. 1. 10 évi törlesztésre félévenként K. 65.04 f.
2. 20 " " " " K. 41.75 f.
3. 30 " " " " K. 34.79 f.

legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.

B. 1. 15 évi törlesztésre félévenként K. 48.52 f.
2. 25 " " " " K. 36.57 f.
3. 35 " " " " K. 32.05 f.

legkisebb kölcsön 5000 korona.

C. 1. 30 évi törlesztésre félévenként K. 32.92 f.
2. 40¹/₂ évi " " " " K. 29.69 f.
3. 50 évi " " " " K. 28.22 f.

legkisebb kölcsön 10.000 korona.

D. 1. 50 évi törlesztésre félévenként K. 26.11 f.
legkisebb kölcsön 30.000 korona.

Az ötven évi kölcsönök, csak földbirtokokra adatnak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.

Kölcsönfolyamodványok az alulírotthoz benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készségeggel ad:

Erdélyi erdő-faanyag és bányáügynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával 400.000— K.
Alapítványok 1268.120— K.
Tartalékok 190.400—30

Összesen 1,858.520—30 K

Első évi felesleg 90.349— K

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta.

Az 1902. évi üzletfelelőse közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készségeggel szolgál

az igazgatóság.

1013

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió koronás.

4%-os és 4¹/₂%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 4-95 százalék,

nagyobb városokban fekvő házakra 42¹/₂ évi törlesztéssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4¹/₂%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42¹/₂ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményét. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4¹/₂%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségmentesek

A LAPPELÜGYELO BIZOTTSÁG FELÜGYELETB MELLÉLT:

Felölő szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNO.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

A m. kir. államvasutak gépgyárának loko-
mobil-, cséplőgép és „Millennium“ aratógép
gyártmányai a párisi nemzetközi kiállítá-
son a legnagyobb kitüntetest, a GRAND
PRIX-t nyerték.

A m. kir. államvasutak gép- gyárának vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körút 32.

ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplőkészleteit, compound lokomobiljait

„Millennium“

legújabb szerkezetű fűkaszáló-,
marokrakó és kévekötő aratógépeit

továbbá: aczelöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

1262

Erdélyrészi képviselő: WESSEL LEÓ, Kolozsvár, New-York szálló.

AZ

ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET

VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDELYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 2.

Sürgőnyczim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

Legelőszőbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindennemű mező-
gazdasági-gépek, talajművelő eszközök és szükségleti cikkekre,
u. m. műtrágya, vetőmagvak, gépolaj s zsiradékok, kocsikenőcs,
hajtószijszák, juta és lenzsák, vízmentes ponyvák, stb. Aján-
lunk t. cz. gazdaközönségünknek az Erdélyi Gazdasági Egy-
let felügyelete alatt arankamentesített és a Kolozsvári M.
K. Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által olomzárolt legjobb

Háromszéki lóhere- és magyar luczerna magvakát,

valamint mindennemű fűmagvakat és eredeti ober-
dorfi répmagvakat, továbbá Erdélyben eredeti rigai
mag után először termelt kitűnő lenmagot, bal-
taczint, székely tongerit, hanna árpát, duppai
zabot és egy nagyon bőven termő svéd zab-
különlegességét a legjutányosabb árák mel-
lett. — Felkérjük az erdélyrészi állat-
tenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó
haszonállataik (igás ökör, tinó, borju,
sertés, stb.) minőségét és meny-
nyiséget hozzánk sürgősen be-
jelenteni sziveskedjenek, mi-
vel a Királyhágón tuli ura-
dalmak részéről a vételre
rendkívül sok megbí-
zás érkezett.

1010

Kívánatra minták s árjegyzékek ingyen s bérmentve!

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeket (Mechwart szabadalma) dará-
lás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, ön-
működő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és
egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat,
szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök-
és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és
electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket.
Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum móto-
rokat és locomobilokat.

1017

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve

Gyümölcsfák.

Őszi ültetésre ajánlunk minden fajtájú
gyümölcsfát, nagy készletek a legjobb
fajták bók tömeges ültetésre. Diszfák, gyü-
mölcsstermő-cserjék, bogyógyümölcs, dísznövény, gyönyörű gömbölyű akácok,
gyümölcsujdonságok, alapozások stb. — Kizárólag a legjobb minőségű, egészsé-
ges gyökerű növényeket küldenek a megrendelőnek. A jó minőségért felelőssé-
get vállalnak. Gyümölcsparc és kerti berendezések elvállaltatnak. Fővilágosítá-
s gyümölcsűgyben díjtalan. — Katalogus ingyen és bérmentve. 1234

FISCHER és TÁRSA faiskolák, NAGY-ENYED.

Beocsini Cémentgyári Unió

Redlich, Ohrenstein és Spitzer.

Az 1896. évi ezredéves orsz. kiállítás
egyedüli diszoklevel cémentgyártásért
és számos más kiállításon első díjak.

Gyárak: BEOCSINBAN Szerémmegye Pétervárad mellett.	Iroda: BUDAPEST, V. kerület, Alkotmány-utca 10.
--	---

ÉVI GYÁRTÁSI KÉPESSÉG:

800.000 mm. portlandcément, 800.000 mm. románcément.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a
keleti dunatartományokban a legnagyobb
és legkényesebb építkezéseknél kitűnő si-
kerrel kipróbált gyártmányait, akármely
— vasuti vagy hajóállomásra szállítva: —

Gyorsan vagy lassan kötő román-cémentet és
mesterséges portland-cémentet, valamint hom-
lokzat-diszítésnek és öntvényeknek nagyon al-
kalmos cémentet, szép és egyenletes színben.

JÓTÁLLÁS:

A normallaknál 50%-al nagyobb huzás és nyomás szilárdságért.

Egyenlő súlyú zsákok és hordók.

1022

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra (felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

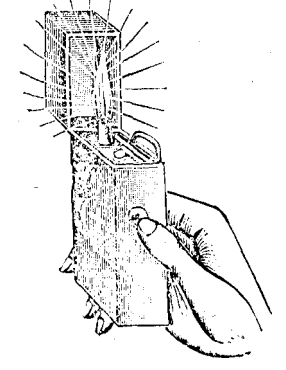
Állást keresők. „Gazdatiszt“!

Gazdasági szakiskolát végzett 24 éves, 3 évig, középnyagsági gazdaságban mint önálló gazdatiszt működött, beszél: magyar, német és román nyelvet. A gazdság minden ágában, kellő szakértelemmel bír, keres szerény javadalmazás mellett alkalmazást, nagyobb uradalomban mint számított, vagy középszerű birtokban mint kezelőtiszt. Kitűnő bizonyítványokkal ellátva, el fogadhatja az ajánlatát azonnal. Czim: **Kändler Ernő**, gazdasz, Dicsőszent-Márton. 1272

Gazdatiszti állást keres egy 38 éves, nős gazdatiszt, 18 évi gyakorlattal, jó bizonyítványokkal és kauczió képes, a gazdaság minden ágazatában, valamint állattenyésztés és tejkezelésben is kitűnő jártassággal és tapasztalatokkal bír. Az állást bármikor elfoglalhatja. Czim az erdélyi gazdatiszti egyesület titkári hivatalában található meg.

Különlélek.

UJ! UJ!
„Tip“ Tűzszerszám.
A „Tip“ tűzszerszám finoman, nikkelezetten a jelenkor legelősebb találmánya
Egy nyomás elegendő
és az embernek rögtön van **egy jól világító lángja**, mely akár cigarettá gyújtásra, akár zseblámpául — kitűnő szolgálatot tesz.

Évig tartó használhatóság garantírozva.
Ára: 1 drb. csak 1 ft.
3 » 2 ft 85 kr.
Az ár előrehelyezése esetén bérmentve küldetik, különben utánvétellel. 1255 H.
Egyedüli szétküldés:
Heinrich Kertész,
Wien,
I., Fleischmarkt 18—962.

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalma,

u. p. Koncza.

ajánl, míg a készlet tart, Konczán 100 kg.-ként az alábbi ár előzetes beküldésével szemben; nemesített minőségben:

Tekintve, hogy a rendezettebb gazdaságok már az ősz és tél folyamán szerzik be tavaszi vetőmag-szükségletüket és hogy kizárólag saját termésű elsőrendű vetőmagvaikat és tenyészállataikat iránti keresletet kielégíteni már évek óta csak úgy tudjuk, ha a **megrendelést idejében** veszzük.

Francia perje 110 kor.
csomós ebir 110 kor.

fűmagvakra

és alábbiakra a megrendelést megelőzően kérjük beküldeni.
Cserhádi tanártól meghonosított **óvári tak-répmag** 80 kor., melyet a magyaróvári szarvasmarhateny-egylet parasztagdái 3 év óta 600 holdon felüli területen termelnek drassói magból bőtermőség és eltarthatóságért. Koránérő, fehér, hl.-ként 50 kg. súlyu k.-holdanként 10 év óta 9—15 mm. termett.

duppai zab 16 kor.
lóbab 16 »
tavaszbuza 18 »
székely tengeri,
korai 18 »
királyné tengeri,
legbővebben termő . 14 »
lóhere, luczerna, nyulszapuka, magvak árai újév után állapítanak meg.

1903. első díjat nyert Pekingi kacsa
tojásának tuczatja 5 korona, áprilisban.
1902. Budapesten 2 első díj; 1903. szeptember Kolozsvártt
gulyabeli tehénkért és 3 éves bikákért
2 első díj.

Ezen gyorsan fejlődő, edzett hatalmas csoportu 2—3 éves **magyar bikákból**
állandó készlet, árak 500—1500 korona. 1253

Magyar harci kanári tenyésztés Debrecenben

Madárkedvelőkhoz iatözem szavaimat. Rendeljenek nálam kanári madarat! Harci eredetű kanári tenyésztés Bátor merem adni, mert hangjai szépek. Hangpróba-teremben a ki egyszer ott volt, soha nem feledtem, amit ottan hallott. Mert nincs olyan ének, nincsen olyan zene, mi a madárhanggal versenyre mehetne. Mindegyik madaram iskolázott hangu. Tisztán csengő, mely, kitaró dallamu. Mindezeket nemcsak hirdetésben adom. Jótállást minderről magamra vállalom. Nem létezhet, hogy a vevőt én nállam kár érje. Kérem a rendelmenyeket az alanti címre: **Agoston István**, kanári madártenyésztő, Debrecen, Péterfia-utca 26 szám. Énekes kanárik darabja 8, 8, 10, 12 frt, nöstények drbja 1 fut 50 kr. és 2 frt. Arjegyzék ingyen és bérmentve. 1277

Saját termésű vetőmagvak eladása:

Vörös lóher (aranka mentes) 130 kor.
Czukor-czirok 14 »
Seprű-czirok 11 »
Tavaszi búkköny 12 »
Tavaszi borsó 13 »
Korona értékben per nettó 100 kg.

Gróf Zselenski uradalmal jószágigazgatósága, Uj-Arad 1278

DUNKY FIVÉREK

— cs. és kir. udvari —
Fényképészek,
Mátyás király-tér 10.
Gr. Wass házban levő **fényképészeti műtermöket** megnagyobbítva ujjonnan építették és a kor minden igényeit kielégítőn fényesen berendezték s kéri a n. é. közönség további pártfogását. 1127.

Váltóbuza vetőmag eladó.
Kitűnő minőségű, bőtermésű, rozsdának, megdőlésnek az őszi búzánál sokkal ellenállóbb
Ára g.-ként 17 kor.
Ozv. gróf Pejachevich Arthurné mező-őri uradalmában
Posta: **Kolozs.**
Vasút: **Virágosvölgy.** 1244

Hantz Sándor — könyvkötő —

Kolozsvárt, főtér 9.
Külföldön szerzett tanulmányaim és üzletem személyes vezetésem kedvező körülményei folytán minden megrendelésnek pontos kiszolgálással **előnyös** árakért teszek eleget. 1213

Nemes harci kanarit (Trute törzs) nappal és világitásnál változatosan énekelő 15 napi próbaidővel küldök, nem tetszőt kicserélem vagy a pénzt visszaadom. Tenyészdem több bel- és külföldi kiállításal kitüntetve Csomagolás ingyen. **Óváry József, Rákosliget** (saját házban), a kanári tenyészők egyletének tiszteletbeli elnöke. Képes árjegyzék 50 oldalra terjedő utusitással bérmentve. 1236

CIMBALOM részletre is olcsón kapható.

Melyről nagy képes árjegyzéket bérmentve küld **Varga Pál** cimbalomgyártó, Makó, saját házából.
Cimbalmozni a leg-hamarabb megtanulható az öntanulási, saját kiadásomban megjelent, cimbalomiskolából, melynek ára 4 kor. helyben, utánvétellel 70 fillérrel több. A megrendelő saját keze írása szükséges. **VARGA PÁL** cimbalomgyártó. 1182

Eredeti Hanna Vetőmag

Árpát ajánl:
Vodicka birtokos Smrztitz, Hanna, Mähren. 1268

BÉLHURUT

Kitűnő gyógyszer a **CORNIDES**-féle „Fekete áfonya gyógyszer”. Kapható gyógyszerárakban; a hol nem kapható, oda 5 nyveget 3 koronáért bérmentve küld. 1257
Cornides Károly és Társa. Felka (Szepesmegye), Erdői gyümölcsöket feldolgozó telep.

Sovány és hizott sertések legjobb értékesítésére

alánljuk **Bauer B. Gyula** czéget Budapest, VIII. kerepesi-út 73., ki levélbeli megkeresésekre mindenkor díjtalanul szívesen válaszol. 1046.

EGÉR

kiirtásához ajánlok **Sacharin-Strichnin-zabot** nemkülönbén **Phosphor-t** legjutányosabban. Valamennyi állati, gyógy- és gazdasági vegyszerek szintén kaphatók!
Detsingji Frigyes
Budapest, V., Marokkói-u. 2. a fekete kutyához. 1273

Bajor I. KOLOZSVÁRTT,

angol törzsből műtermében **Wesselényi Miklós- és Mátyás király-tér sarok, Hantz-ház, bejárat Wesse-lényi-ut. felől** — a legújabb minták szerint és legjobb szövetekből r. n. **királ jutányosan vállalatunk utczal és díszöltönyök, valamint gazdasági ruhák!** 1120

Nélkülözhetetlen háztartási cikk

a **VIKTORIA**-gyalu, mely egymaga pótolja a tők-, káposzta- és ugorka-gyalut. Meglepo szép formákat aprít gyümölcsbefőzéshez és körítéshez. — Ára kicsiny 30, nagy 50 krajczár bérmentve, a pénz előleges beküldésénél.
VIKTORIA-gyalugyár
BUDAPEST, 1233
Nagykorona-utca 11. szám. Viszon elárusítók kerestefnek.

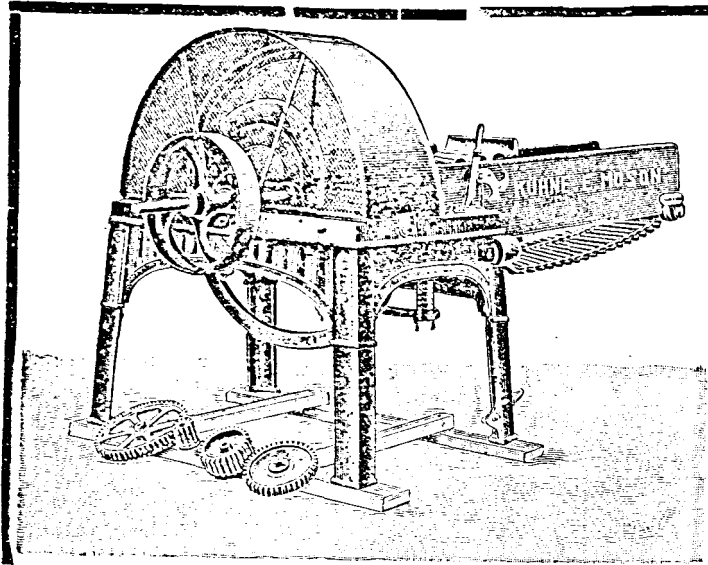
Lóheremagot,

luczernamagot, gabonaféléket, mindenféle egyéb gazdasági magot legmagasabb áron értékesít és mintázott ajánlatot kér
WOLF SOMA
mag-, gabona- és terményügynöksége.
Külföldi czégek képviselője és bevásárlója
Budapest, VII, Kerepesi-út 10. sz. 1265

Bajor I. KOLOZSVÁRTT,
angol törzsből műtermében **Wesselényi Miklós- és Mátyás király-tér sarok, Hantz-ház, bejárat Wesselényi-ut. felől** — a legújabb minták szerint és legjobb szövetekből r. n. **királ jutányosan vállalatunk utczal és díszöltönyök, valamint gazdasági ruhák!** 1120

Olajpogácsát

ismert legjobb minőségben ajánl,
Napraforgómagot legmagasabb napi árban keres **Erczmann Adolf** olajgyár **KATONA**, Kolozsmegye. 1225

SZECSKAVÁGÓ- és RÉPAVÁGÓ-GÉPEK

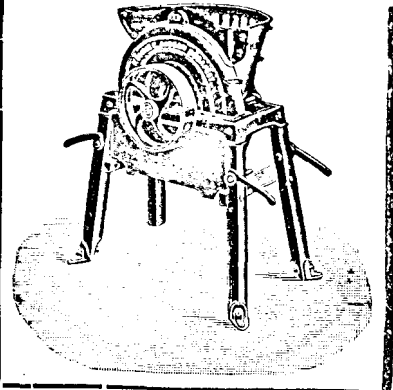
kézi- és erőműhajtásra,

Burgonyamosó- és osztályozó-gépek,
Casali-féle szabadalmazott erőhajtású, valamint egyes
és kettős tengeri morzsolók kézi hajtásra,

„Rapid“-darálók Takarmányfüllesztők,

Teljes takarmánykamara felszerelések,

melyek sok évi tapasztalatok alapján, a helyi viszonyokhoz mérten díjmentesen szervezetnek, legjobb szerkezetben és gondos kivitelben szállítanak 1099

KÜHNE E. hazánk legrégebbi gazdasági gépgyára által **MOSONBAN**

Főraktár: **BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a sz.**

Nagy képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB
JÓZSEF, GOLDZIHER IGNÁC, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti:

1009.

MARCZALI HENRIK.

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műemlékkel, 60 színes műlappal, 50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívüli díszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is 240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára: 30 kr.

A füzetes kiadásban díszes bekötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkénti 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárban.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával;

a) kötetenként utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

A rendelések helyi könyvkereskedőkhöz vagy alóírt kiadókhöz intézendők.

Tájékoztató képes prospektust

vagy

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala:

BUDAPEST, VIII., Üllői-ut 18. szám.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyujta a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre fontos mozzanat ez.

Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyujtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műrekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója, barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat,

magyar irodalmi intézet és könyvnyomosa.

Révai Testvérek,

irodalmi intézet részvénytársaság

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

HUBERT J. E.

Cs. és kir. udvari szállító

pezsgőbor-pinczéi

POZSONY.

Különlegességi jegy:

GENTRY-CLUB a budapesti orsz. kaszinó pezsgője.

Kapható minden jobb vendéglőben és kávéházban.

1069.